

Bölüm 19

U ŞEKİLLİ KADINLAŞTIRMA HİPOTEZİ: GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER İÇİN BİR ANALİZ

Selin KARLILAR¹, Gülsen KIRAL²

Giriş

Bir ülkenin ekonomik rekabet gücünün en önemli belirleyicilerinden birisi, insan sermayesi ve yeteneğidir. Kadınlar, yetenek ve işgücü açısından dünya potansiyelinin yarısını oluşturmaktadır.

Dünyanın beşeri sermayesinin yarısını oluşturan kadınlar, en fazla kullanılan kaynaklardan biridir. Ulusal ve küresel seviyelerde sürdürülebilir ekonomik büyüme, kadınların işgücüne katılımına ve özellikleri ve niteliklerinin geliştirilmesine bağlıdır (OECD, 2008).

Kadınların işgücüne katılımı Sanayi Devrimi ile başlamıştır. Emek-yoğun sanayiler sayesinde üretime katkıda bulunma imkânı yavaş yavaş kendini göstermiştir. Günümüzde, gelişmiş ülkelerde kadınlara tanınan haklar; artan eğitim olanakları, gelişen teknoloji ve politikalar ile desteklenerek mevcut istihdam olanakları geliştirilmiş ve yeni istihdam alanları sağlanarak kadınların iş gücüne katılım olanakları arttırılmıştır. Bu sayede, iş piyasasındaki konumları güçlenmiş ve ekonomik büyümeye katkı sağlamış olmaktadır. Fakat dünya geneli ile kıyaslandığında bu durum aynı değildir. Çoğu ülkede eğitim, gelişmiş istihdam alanları, adil fiyat politikaları, çalışma koşulları, terfi hakları, performans değerleri gibi kavramlar sağlanmamakta ve kadınlar ekonomik, politik ve ticari alanlarda yer alamamaktadır.

Bu bağlamda, kadınların ekonomik ve finansal kaynaklara eşit erişimi ve hâkimiyeti, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi de adil ve sürdürülebilir ekonomik büyüme ve gelişme için kritik öneme sahiptir. Aynı zamanda kadınların ekonomik ve finansal kaynaklara erişimini ve kontrolünü geliştiren politikalar, hem kadınların ekonomik olarak güçlenmesi hem de daha geniş büyüme ve gelişme süreçleri için doğrudan etkilere sahip olacaktır (UN, 2009).

1970'lerden itibaren, küresel ekonomi, piyasa düzenlemelerinin ve büyüyen işgücü piyasası esnekliğinin dönemi olmuştur. Yeni teknolojiler, yeni işgücü kontrol sistemleri ve iş organizasyonlarının geliştirilmiş biçimleri, dünya boyunca işgücüne katılım modellerine dönüşmüştür. Bu süreçte, kadınlar, erkekler gibi işlerin neredeyse çoğuna hâkim olacaklardır (Standing, 1999, s.583). Kadınların işgücü piyasası deneyimlerinin etkileri hakkında bir genelleme yapıldığında, artan küresel rekabetin işgücününün kadınlaştırılmasını getireceği varsayılmaktadır (Standing, 1999).

¹Çukurova Üniversitesi SBE YL öğrencisi, selinkarlilar@gmail.com

²Doç., Dr., Çukurova Üniversitesi İİBF Ekonometri Bölümü, gkiral@cu.edu.tr

de sürdürülebilir ekonomik büyüme, kadınların nitelikleri ve yeteneklerinin tamamen kullanılmasına ve işgücüne katılım göstermelerine bağlıdır. Kadınlar ve erkekler arasındaki ekonomik eşitsizliklerin azalması ve kadınların işgücüne katılımının artmasıyla, kadın nüfusunun etkili bir biçimde kullanılması ekonomik büyümeyi, kişi başına düşen geliri, gelir eşitsizliğini, sosyal refahı, iş performansı ve inovasyonu geliştirmekte ve arttırmaktadır (OECD, 2008, s.3).

Kadın istihdamındaki bir artış, büyümeyi ve kişi başına düşen geliri önemli ölçüde arttırabilmektedir. Kadınların işgücüne katılımını arttırmak, özellikle hızlı bir şekilde yaşanan ve küçülen işgücüyle yüzleşen gelişmiş ekonomilerde temel bir politika konusu olmuştur (ILO, 2016).

Çalışmada, U şekilli kadınlaştırma hipotezinin geçerliliği, 1996-2017 dönemi için gelişmiş ve gelişmekte olan ülke grupları için statik ve dinamik panel veri analizi ile incelenmiştir. Hem statik hem de dinamik panel veri analiz sonuçlarına göre, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke grupları için U şekilli kadınlaştırma hipotezinin geçerli olduğu tespit edilmiştir. Yani, kadın işgücüne katılımı ekonomik büyümenin ilk aşamalarında azalmakta ancak ekonomik büyümenin ileri aşamalarında artmaktadır.

Kaynakça

- Asteriou, D. & Hall, S. G. (2011). *Applied Econometrics* (2nd ed.). UK: Palgrave MacMillan.
- Appiah, E. N. (2018). "Female Labor Force Participation and Economic Growth in Developing Countries" *Global Journal of Human-Social Science: E Economics*, 18 (2).
- Baltagi, B. H. (2005). *Econometric Analysis of Panel Data* (3th ed.). John Wiley and Sons, England.
- Belke, M. ve Bolat, S. (2016). "The Panel Data Analysis of Female Labor Participation and Economic Development Relationship in Develop and Developing Contries" *Economic Research Guardian*, 6 (2), 67-73.
- Boserup, E. (1970). "Woman's Role in Economic Development" St. Martin, New York.
- Çağatay, N. ve Özler, S. (1995). "Feminization of the Labor Force: The Effects of Long-term Development and Structural Adjustment," *World Development*, 23 (11), 1883-1894.
- Greene, W. H. (2002). *Econometric Analysis* (5th ed.). Pearson Education, New Jersey.
- Kottis, A.P. (1990). "Shifts over time and regional variation in women's labor force participation rates in a developing economy: The case of Greece" *Journal of Development Economics*, 1990, 33 (1), 117-132.
- Lahoti, R. ve Swaminathan, H. (2013). "Economic Development and Female Labor Force Participation in India" IIM Bangalore Research Paper No. 414.
- Lechman, E. ve H. Kaur, (2015) "Economic Growth and Female Labor Force Participation-Verifying the U-Feminization Hypothesis. New Evidence for 162 Countries over the Period 1990-2012" *Economics and Sociology*, 8 (1), 246-257.
- Luci, A. (2009) "Female Labor Market Participation and Economic Growth," *International Journal of Innovation Sustainable Development*, 4 (2/3), 97-108.
- Muhajid, N. ve Zafar, N. (2012). "Economic Growth-Female Labour Force Participation Nexus: An Empirical Evidence for Pakistan" *The Pakistan Development Review*, 2012, 51 (4), 565-586.
- OECD (2008). "Gender And Sustainable Development: Maximising The Economic, Social And Environmental Role of Women"
- Pampel, F.C. ve Tanaka, K. (1986). "Economic Development and Female Labor Force Participation: A Reconsideration," *Social Forces*, 64 (3), 599-619.
- Standing, G. (1999). "Global Feminisation Through Flexible Labor: A Theme Revisited. *World Development*" 27 (3), 583-602.
- Szulga, R. (2014). "A Dynamic Model of Female Labor Force Participation Rate and Human Capital Investment" *Journal of Economic Development*, 2014, 39 (3), 81-114.
- Tam, H. (2011). "U-Shaped Female Labor Participation with Economic Development: Some Panel Data Evidence" *Economics Letters*, 110 (2), 140-142.

İktisadi ve İdari Bilimler Cilt 1

United Nations (2009). "Women's Control over Economic Resources and Access to Financial Resources, including Microfinance"

Wooldridge, J. M. (2010). *Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data* (2nd ed.). MIT Press, USA.